

RATOVI

U VIHORU RATA

Vangama i malobrojnim snagama HRM-a, 2. i 4. gbr pripadaju zasluge što Novigrad nije pao u ruke srpskih postrojbi

Satnija mornaričko desantnog pješaštva 'Vange'

U vihoru rata

Satnija mornaričko desantnog pješaštva "Vange" osnovana je u Medulinu kod Pule 30. listopada 1991. godine.

Njene zadaće su bile zadane tadašnjom prisutnošću moćnog garnizona JNA u Puli, koji je u vrijeme Jugoslavije predstavljao jedno od najsnažnijih mornaričkih i zrakoplovnih baza.

...

Osnivanjem ratne luke HRM Pula, Vange zauzimaju položaj Punta Kristo-Zonka te utvrdu Barbariga kraj Fažane. Pripadnici Mornaričko-desantnog pješaštva "Vanga" sudjeluju u borbama za obranu Dubrovnika, te 1993. godine u Operaciji Maslenica.

Tu pred nadmoćnijim srpskim snagama koje su pokušavale ponovo uspostaviti jedini izlaz "Republike Srpske Krajine" na more, satnija uspijeva održati položaje u Novigradu, uz cijenu teških gubitaka.

Vange u pulskoj luci prije polaska za Dubrovnik kolovoz 1992.godine Godine 1994. satnija je ugašena, a do tada je kroz cijelu satniju prošlo oko 1200 pripadnika od kojih su 11 poginulih, dok je 60 pripadnika bilo ranjeno.

Vange u zaleđu Dubrovnika

Na dan 7. rujna 1992.godine poginuli su na Južnom bojištu iznad Dubrovnika; Adem Musa, Haris Hadžišehić, Petar Kuprešak, Niko Nisandžić i Senahid Meškić, a Mladen Mrvac iz Malog Lošinja par dana ranije.

Valter Radeka poginuo je 1992. godine na Livanjskom ratištu kada su neprijateljske snage krenule s Kupresa u osvajanje područja oko Splita. Specijalnim postrojbama

Hrvatske ratne mornarice u teškoj je bitki bila priključena i izvidničko diverzantska grupa iz Pule.

Radeka je prvi pripadnik HRM-a s područja Istre koji je poginuo u Domovinskom ratu.

Vange u akciji Maslenica

U veljači 1993. u namjeri neprijateljskih snaga za ponovnim prekidom komunikacije između sjevera i juga Hrvatske u području Masleničkog ždrila na cesti Novigrad – Paljuv, nazvanom „cesta smrti“, pripadnici HRM-a, odnosno pripadnici Mješovitog odreda mornaričkog pješništva Ugljan – Dugi Otok, Mješovitog odreda mornaričkog pješništva Hvar – „Zvir“ i Satnije mornaričko desantnog pješništva Pula – „Vange“, te pripadnici 2. i 4. gardijske brigade uspjeli su spriječiti neprijateljske napade.

Tijekom tih aktivnosti, poginulo je devet pripadnika HRM-a te pet pripadnika 2. gardijske brigade OS RH.

Novigrad

U borbu za šire područje Novigrada uključila se **satnija Mornaričko desantnog pješništva (MDP) Vangi iz Pule**, stotinjak boraca za koje svi odreda imaju lijepe riječi zbog iskazane hrabrosti. Od 8. do 11. veljače 1993. godine i pristizanja Taktičke grupe 2. GBR upravo Vangama i malobrojnim snagama prije pobrojanih postrojbi pripadaju zasluge što Novigrad nije pao u ruke srpskih postrojbi.

Nažalost po Vange, uvedeni su u borbu u nimalo dobrim uvjetima, preuzimajući položaje oko mjesta za koja se uopće nije znalo u čijim su rukama, baš kao što se nije znala ni snaga protivnika.

Nakon prvog okršaja Vange su, iako u podređenom i krajnje nepovoljnom položaju, održale linije. Posebno otežavajuća okolnost bila im je što su zbog neposjedovanja preciznih informacija prilikom zauzimanja položaja bili prisiljeni zauzeti pozicije kod „**ceste smrti**“ ka Paljuvu, a koje su u početku držali bez iskopanih rovova. Zapovjednik 1. voda, **Karlo Godina** prisjeća se konfuzije u obrambenim linijama prilikom uvođenja u borbu i tijekom daljnjih okršaja:

„Odmah je naša zadaća bila ići u napad. Malo je to čudno za tri voda, ali mi smo išli u napad. Preuzimali neke položaje nismo jer tu je, da ne kažem nešto gore, bilo svega... Mi smo ušli unutra, izmiješali smo se sa neprijateljem. Mogu reć slobodno da smo tako blizu došli da je neprijatelj sa tenka pitao našeg borca, koji je dignuo ručni bacač, da je li poludio, nije znao tko je. „Spusti dole ručni bacač! Ko je sad ovaj, koga tučemo?“... Mi smo se odmah ubacili na cestu, razvukli smo se po podu, tri dana i tri noći smo se ukopavali, pa i bajunetama jer nismo imali drugih sredstva za kopanje. I uspjeli smo se ukopati, iako su nas mine gadno pokrivalo jer su poslali izviđače koji su otkrili da smo i tu su nas mine od jutra do mraka poklapale. Meni je najbliža mina došla na metar od glave. Devet kila ima mina od 120 mm, metar ispred glave je eksplodirala... To je bila strava! U svemu tome imali smo gadne gubitke. U napadu smo izgubili jednoga dečka dolje u selima, nismo ga mogli ni

izvući, tijelo je ostalo unutra... Kasnije su druga dva pogodeni točno u rovove i ostali su bez noga i iskrvarili odmah. Eto, toliko su protivnici bili precizni minobacačima! Ukupno ovdje su četiri naša poginula i 30 ranjenika smo imali! Na groblju je isto bilo gadno! Protuoklopna je desetina bila tamo, rovovi su zapravo bili grobovi koji su bili otvoreni jer su mine tukle po groblju, to je bilo sve razbijeno i u momentima kad je bilo najteže kad je to sve bilo u dimu, morali su se skloniti u grobnice, nije bilo druge... A kapelica na groblju, bila je otvorena, bez krova, minobacače smo imali unutra. Djelovali smo i iz kapelice i oko kapelice... Gadno je bilo, bili smo prerazvučeni, premalo nas je bilo. Gledali smo njihove izviđače koji su pretrčavali cestu jer nas je bilo premalo, premalo ljudi smo mi imali i razvukli smo se maksimalno da dobijemo što veći teren. Mi nismo imali kontakta sa nikim, nismo imali vezu, nismo imali pomoć u početku. I morali smo se krvavo namučiti da obranimo položaje”.

U tim teškim borbama za obranu Novigrada, pripadnici Vange sačuvali su taj grad.

Živote su u borbama izgubili Muharem Hamzić, Anđelko Kecman, Dragan Grabovac, Miljenko Kvesić, a trideset je suboraca ranjeno. O težini borbe govori i podatak da je tu svaki četvrti pripadnik jedinice izbačen iz stroja.

